

19.1.2009

ALKOHOLISTA VAIETAAN KOULUISSA

Opettaja 3 / 09 - lehdessä on nostettu esiin lehden oman kyselyn tuloksia siitä, mitkä ovat kiellettyjä puheenaiheita päiväkodissa, koulussa tai oppilaitoksessa. Yhdeksi vaietuimmista teemoista nousi alkoholismi ja se ei liene suurikaan yllätys.

Työkaverin alkoholin liiallinen nauttiminen on vaikea aihe missä tahansa, mutta koulussa erityisesti. Opettajia pidetään yleisesti vastuullisina ja esimerkillisinä, siksi alkoholiin liittyvien ongelmien ei jotenkin edes ajatella koskettavan tätä ammattiryhmää. Totuus on tietenkin toinen, sillä mikään ammattiryhmä ei jää tämänkään inhimillisen tekijän ulkopuolelle.

Mutta koska koulu on lapsen ja nuoren opiskelupaikka, nousee kynnys alkoholin käytölle luonnollisesti ja aiheesta vielä korkeammalle - ja samalla myös asiasta tulee niin vaikeasti käsiteltävä. Lisäksi kouluissa on paljon osapuolia, jotka olisi otettava huomioon asiaan hoidettaessa. Työyhteisöissä esille nousevia vaikeita tilanteita varten työpaikoilta löytyy periaatteellisia toimintamalleja. Koulun arjessa kunnan yleiset ohjeistukset eivät kuitenkaan riitä.

Vaikka alkoholismista kärsivä henkilö koulussa ohjattaisiin hoitoon kunnan toimintamallin mukaan ja vaikka asiaa työyhteisössä pystyttäisiinkin käsittelemään avoimesti, ei asian hoitaminen välttämättä näy oppilaille ja huoltajille asti. Miten heidän kanssaan pitäisi käsitellä asiaa? Mitä esimerkiksi rehtori voi sanoa heille ilman, että alkoholi-ongelmasta kärsivän opettajan yksityisyys ei kärsi? Näistä asioista tulisi voida avoimesti puhua henkilökunnan kesken, mutta asia tulee nostaa esiin etukäteen myös mahdollisissa koulujen johtokunnissa. Kun kaikki tietävät, miten vaikeissa tilanteissa pitäisi toimia, on asteen verran helpompaa myös oikeasti toimia, kun ikävä tilanne yllättää.

Avointa keskustelua lasten ja nuorten hyvinvoinnin parhaaksi toivoen,

Kristiina Hannula
Terveys - Hälsan ry

22.2.2009

TALVEN ILOJA

Hiihtolomakausi on parhaimmillaan, osalla lomat ovat edessä, osalla jo takana. Itsekin sain nauttia viime viikon loistavista hiihtosäistä Etelä-Suomen hangilla. Kotinurkilta ladulle pääseminen on yksi suurimmista omista iloistani tänäkin talvena. Hyvän olon tunne hiihtolenkin jälkeen on jotakin sellaista, minkä haluaa tuntea yhä uudelleen. Kun vielä aurinko paistaa, tuntuu, että jaksaa taas ihan mitä vaan.

Ihmetystä hiihtojeni aikana on kuitenkin tuonut yksi asia: hiihtoladuilla ei todellakaan ole ollut tungosta. Saattaahan olla, että hiihtäjät olivat matkustaneet pohjoiseen tai että he suuntasivat ladulle vasta iltapäivän vaihtuessa iltaan, mutta jotenkin tiedän kuluttaneeni latupohjia niin paljon, että enemmän olisi lapsia ja aikuisia pitänyt nähdä laduilla. Yhdessä

puuhailu talvisissa maisemissa vaikka hiihdellen on varmasti koko perhettä yhdistävä teki-
jä.

Hiihtolenkeillä on tullut mieleen myös ne perheet, jotka ovat suunnanneet pohjoiseen lomalleen. Toivottavasti siellä pääosan vanhempien ajasta on vienyttä yhteinen puuhailu lasten kanssa, eikä iltaelämä ole vienyttä terää talvipäivien iloista. Lapset ja nuoret ovat ansainneet sen, että he saavat nauttia tänä vuonna talven lomastaan ilman alkoholin ja juhlinnan sävyttämää varjoa.

Talven iloja toivotellen kaikille,

Kristiina Hannula
Terveys - Hälsan ry

28.4.2009

Saako kulttuuria muutettua?

Suomalaisesta alkoholikulttuurista ja siihen liittyvistä piirteistä on harva se viikko isoja otsikoita tiedotusvälineissä. Nuo otsikot ikävä kyllä tuskin ainakaan vähenevät kevään juhla-
kauden taas lähestyessä.

Alkoholikulttuuri periytyy, lapset ja nuoret ottavat mallia meiltä aikuisilta. Tämä totuus tulee esiin myös Terveys ry:n keväällä 2008 tekemän verkkokyselyn aineistoa analysoitaessa (kyselyyn vastanneita yli 1 800). Nuoret ovat tottuneet näkemään alkoholin käyttöä arjessaan niin kotona, vapaa-aikana, kaveripiirissä kuin mediassa. Alkoholin käyttöä ei nuorten ajatuksissa juurikaan kyseenalaisteta, tosin nuoret ovat alkaneet kokea tarvetta kulttuuriseen muutokseen. Heidän mielestään alkoholin käyttö ei ole enää coolia, vaikka monissa mainoksissa toisin yritetään todistaa.

Nuoret ovat myös huolissaan ikätovereittensa alkoholin käytöstä, eikä syyttä, sillä ei alkoholi kuulu nuorten, alle 18-vuotiaiden elämään. Meidän aikuisen pitää ottaa vastuu tästä asiasta. Ei ole esimerkiksi moraalisesti oikein, että mainoskampanjoissa yritetään mainostaa nuorille kohtuullisen alkoholinkäytön etuja, sellaisia kun ei ole. Aikuinen toimii vastuullisesti kertoessaan nuorelle, että alkoholi ei kuulu nuoruuteen.

Teollisuudella on käytössä suuria rahasummia käytettävään ”oikeanlaiseen valistukseen”, jonka vaikutuksia myös pystytään arvioimaan vakuuttavasti, suurella rahalla tietenkin. Vaikka teollisuus puhuu yhteiskuntavastuustaan mainoskampanjoiden yhteydessä, todellinen tavoite kuitenkin on aina taloudellinen hyöty, keinolla millä hyvänsä.

Terveyden edistämistä tekevien järjestöjen on pidettävä huolta siitä, että alkoholiteollisuuden mainoskampanjoita kyseenalaistetaan ja kerrotaan niiden taustalla olevista intresseistä.

Hyvää kevättä toivottaen,

Kristiina Hannula
Terveys - Hälsan ry

26.6.2009

Kesän riemuja

Lomakausi on parhaassa vauhdissa. Suomen luonto on kauneimmillaan ja ihmisten mieli on iloinen kaiken valoisuuden keskellä. Ympärillä näkee nauravia ihmisiä, niin lapsia kuin aikuisiakin.

Monet kuolemat liikenteessä, vesillä ja tulipaloissa ovat tuoneet kuitenkin synkkiä varjoja mukanaan kauneuden keskelle. Myös huostaanottojen sanotaan lisääntyneet, monissa lapsiperheissä hätä on siis todella suuri. Perisuomalaiseen tapaan alkoholilla on ollut osansa monissa näistä tapauksista. Lämmin sää houkuttaa avaamaan pullon useammin kuin olisi tarpeen. Ja seuraukset saattavat olla enemmän kuin kohtalokkaita.

Kesälläkin tarvitsemme toinen toistemme tukea ja huolenpitoa. Meidän on oltava valmiita puuttumaan, jos huomaamme, että tilanne voi aiheuttaa ikäviä seurauksia. Puuttuminen vaatii rohkeutta, mutta olen varma, että meissä suomalaisissa tuota rohkeutta on tänä kesänä.

Tehdään siis yhdessä toisillemme turvallinen ja riemukas kesä - kesä, jota voimme syksyllä muistella hymyssä suin.

Kristiina Hannula
Terveys - Hälsan ry

26.8.2009

Ikäviä uutisia

Koulun aloituksen aikoihin on jo perinteisesti saatu tietoja uusimmista kouluterveyskyselyistä. Tietenkin sitä aina odottaa kehityksen menevän myönteiseen suuntaan. Niinpä juuri tulleet tiedot nuorten päihteiden käytön myönteisistä asenteista masentavat. Ajankohdakaan ei voisi olla huonompi tällaisen trendin kehitykselle. Paljon puhutun ja joka paikassa sivuttavan taantumien keskellä kun lapsia ja nuoria tukevalle työlle ei välttämättä ymmärretä asettaa sille kuuluvaa painoarvoa. Lapsiin ja nuoriin kohdistetuista rahoista sääntäminen on tuhlauksella pahimmalla tavalla.

Eniten itseäni uusissa tuloksissa hämmästytti tupakkaa kohtaan myönteisempi asenne kuin aikaisemmin. Peruskoululaisista satunnaiseen tupakoimiseen suhtautuu myönteisesti lähes 65 prosenttia. Lukiolaisista tupakoimisen puolestaan hyväksyy 70 ja ammattiin opiskelevista 80 prosenttia. Nuo ovat hurjia lukuja. Töitä siis riittää. Yritetään yhdessä saada tilastot kauniimmiksi. Näin myös jokaisen elämään tulee enemmän hyvinvointia ja laatua.

Yhteistyöterveisin,

Kristiina Hannula
Terveys - Hälsan ry

8.9.2009

Kasvava ryhmä haasteena

Lasten terveystarkkailijilla 8.9.2009 asiantuntijat pohtivat, mitä haasteita on lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyen tällä hetkellä. Haasteita tuntui riittävän keskustelusta päätellen, ja se on tietenkin myös se arki, minkä jokainen meistä tietää. Jokaiselle toimijalle riittää työsarjaa. Yksi esiin heitetyistä haasteista oli yhteistyön peräänkuuluttaminen yhteisen tavoitteen, lasten ja nuorten hyvinvoinnin, saavuttamiseksi. Sanoista pitäisi pikku hiljaa päästä tekoihin.

Tutkimusprofessori Matti Rimpelä ihmetteli käräjien lopuksi, miksei keskustelun haasteeksi noussut koulutuksen ulkopuolelle jääneet 16-20 -vuotiaat nuoret. Tuo joukko oli suurempi kuin koskaan nyt syksyllä koulujen ja oppilaitosten aloittaessaan työnsä. He ovat ilman turvallisia aikuiskontakteja ja ohjausta. Ja jos nuori ei ole todella aktiivinen, hänen tulevaisuus ei todellakaan näytä lupaavalta.

Tuosta kasvavasta ryhmästä ei puhuta, koska tarttumapintaa heihin ei ole. Missä heidät kohtaa? Mitä toimintamuotoja heidän kanssaan tulisi olla? Miten heidät saa osalliseksi paikallisiin toimiin? Tässä on sen aidon yhteistyön paikka, yksin ei tätä ongelmaa kukaan pysty ratkomaan. Ja kyseessä on hyvin suuren ryhmän tulevaisuus, ryhmän, jota Suomella ei ole varaa menettää.

Aikaa ei ole hukattavana. Nyt on toimittava.

Yhteistyöterveisin,

Kristiina Hannula
Terveys - Hälsan ry

5.10.2009

Terveyden edistämisen määrärahat katoamassa?

Valtio on tukenut terveyden edistämistä vuosittain Sosiaali- ja terveysministeriön budjetin kautta tarkoitukseen varatulla määrärahalla. Määrärahan käytöstä piti päättää vuoden 2010 osalta Sosiaali- ja terveysministeriön Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen esityksestä.

Valtion ensi vuoden talousarvioesityksessä tämä terveyden edistämisen määräraha ollaan kuitenkin nyt siirtämässä Raha-automaattiyhdistyksen tuotoista rahoitettavaksi. Tämän vuoksi Valtioneuvosto jatkoi 24.9.2009 annetulla asetuksen muutoksella terveyden edistämisen projektiavustusten hakuaikaa 31.10.2009 saakka. Järjestöjen tulee siis tehdä uudet hakemukset hankkeilleen jo kerran jätettyjen hakemusten lisäksi.

Ikävintä on, että toteutuessaan muutos merkitsee RAY:n järjestöille suunnattujen avustusten leikkaantumista 3,2 miljoonalla – ovathan terveyden edistämisen määrärahat aikaisemmin rahoitettu nimenomaan tupakka- ja alkoholiveron tuotosta suoraan STM:n budjetista.

Toivoa vain sopii, että lapset ja nuoret eivät ole lopullisina kärsijöinä näiden politiikan pelien keskellä. Tilannetta tulee siis seurata tarkasti.

Kristiina Hannula
toiminnanjohtaja

26.10.2009

Kustannustehokkuutta etsimässä

Ehkäisevälle päihdetyölle haasteena heitetään usein tuloksellisuuden arviointi. Samassa lauseessa peräänkuulutetaan toimien kustannustehokkuutta. Vaatimukset ovat tässä ajassa hyvin ymmärrettäviä - ja toisaalta ihan mielettömiä.

Ehkäisevää työtä tehdään useimmiten lasten ja nuorten parissa. Näiden kustannustehokkuusvaatimusten maalina on siis heidän elämänsä. Voiko lapsen elämän arvottaa tietyn arvoiseksi? Eikö loppujen lopuksi yksi elämä ja siihen tullut pienikin muutos myönteiseen suuntaan ole suurekin vaivan ja panostuksen arvoinen?

Ehkäisevä työ on usein vain mahdollisuuksien luomista ja on vaikea todistaa, mitä tapahtuisi, jos sitä ei tehtäisi lainkaan. Meidän on nostettava työmme merkitys näkyväksi ja siten todistettava, että ehkäisevä työ on aina sitä kustannustehokkainta toimintaa. Ja näin on tehtävä erityisesti silloin, kun yhteiskunnassa menee taloudellisesti huonosti. Eli juuri nyt.

Kristiina Hannula
toiminnanjohtaja

13.11.2009

Tapaturmia vähennetään alkoholin kulutusta vähentämällä

Perjantai ja 13. päivä - pelottava yhdistelmä ajatuksissamme, eikö niin? Vanhoja uskomuksia voi myös hyödyntää. Monen tahon yhteistyönä perjantaina 13.11.2009 toteutettava Valtakunnallinen tapaturmapäivä on tällaisesta hyödyntämisestä hyvä esimerkki. Päivän päätapahtuma on Rovaniemellä, mikä on mielestäni hienoa. Hyvin herkästi monet toimet ovat ruuhka-Suomeen painottunutta, eikä siis ole ihme, että moni kokee asioiden menevän hieman ohi oman elämänsä.

Tapaturmat ovat kuitenkin valitettavasti osa monen suomalaisen elämää tänäänkin. Terveys ry:n näkökulmana tapaturmiin on erityisesti alkoholiehtoisten tapaturmien vähentäminen. Alkoholien kulutuksen vähentämiseksi tekemämme työ on mitä suurimmassa määrin myös turvallisuustyötä. Jos alkoholien kulutus laskee, niin sen seurauksena myös tapaturmat vähentyvät automaattisesti.

Terveys ry herättelee tänä vuonna vanhempien vastuuta myös silloin, kun he ovat matkoilla ja nuoret ovat yksin kotona. Perheen yhteiset pelisäännöt ja naapuruston hyvä yhteistyö suojelevat nuoria ja antavat heille turvallisuuden tunteen vanhempien poissa ollessakin. Turvallisuus on yksi elämämme peruskivistä.

Kristiina Hannula
toiminnanjohtaja

11.12.2009

Terveys ry tieliikenneturvallisuutta lisäämässä

Terveys ry uusi tänään sitoumuksensa Eurooppalaiseen tieliikenneturvallisuuden peruskirjaan. Allekirjoituksen myötä sitoudumme seuraavan kolmen vuoden aikana lisäämään toimillamme liikenneturvallisuutta. Erityisesti panostamme liikennekäyttäytymisen asenteiden muuttamiseen myönteisemmäksi lasten ja nuorten keskuudessa. Tietenkin myös ratti-juopumusten estäminen on tärkeä näkökulma ehkäisevää päihdetyötä tehdessämme.

Vuoden 2008 tietojen mukaan Euroopassa kuolee vuosittain liikenteessä 39 000 henkilöä ja loukkaantuu 1,6 miljoonaa ihmistä. Liikenneonnettomuudet näyttelevät siis suurta osaa puhuttaessa inhimillisestä päivittäisistä kärsimyksistä. Tämän lisäksi taloudelliset kustannukset ovat mittavat. Puhumme siis todella laajasta ongelmasta. Eurooppalainen tieliikenneturvallisuuden peruskirja on asettanutkin tavoitteekseen 25 000 liikennekuoleman välttämisen vuositasolla Euroopassa.

Liikenteessä selviäminen turvallisesti on meidän kaikkien tiellä liikkujien vastuulla.

Kristiina Hannula
toiminnanjohtaja